

Synpunkter på preliminära mål och ramar 2019-2022

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Allmän kommentar	3
2 Kommunövergripande mål och indikatorer.....	5
2.1 Invånare och kunder	5
2.2 Medarbetare.....	8
2.3 Hållbar tillväxt.....	10
2.4 Ekonomi.....	13
3 Ekonomiskt resultat	16
4 Kommentar till investeringsbudget.....	18

1 Allmän kommentar

Socialnämndens verksamhetsområde (individ- och familjeomsorg) är styrd av förvaltningsrättslig lagstiftning och övrigt regelverk. Styrande lagstiftning är framförallt socialtjänstlagen (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Verksamheten består av socialt arbete med barn/ungdom och familjer, missbruksvård, försörjningsstöd och övrigt ekonomiskt bistånd samt övrigt råd och stöd till individer och familjer med utsatta levnadsvillkor. Nämnden svarar även för familjerättsligt arbete enligt föräldrabalken, samt alkoholprovning enligt alkohollagen.

Socialtjänst Gävle ska genom bistånd, sociala tjänster och andra insatser verka för positiva förändringar för människor som lever i utsatta livssituationer. Grunden för verksamheten är socialtjänstlagens mål och principer om helhetssyn, frivillighet, normalisering och närhet. Verksamheten skall bygga på respekt för den enskildes integritet och självbestämmande.

Socialnämndens och Socialtjänst Gävles vision har sedan lång tid varit att vi på sikt kan erbjuda merparten av frivilligt stöd och behandling i egen regi. Vår ambition är dessutom att vi hos våra klienter och övriga Gävlebor är kända för kvaliteten i våra tjänster och att vi har en hög tillgänglighet och bra bemötande.

Socialnämnden har tilldelats preliminära ekonomiska ramar för driftbudgeten åren 2019-2022 med 544 661 tkr, 545 220 tkr, 548 616 tkr resp. 554 790 tkr.

Socialnämndens kommunbidrag för år 2017 uppgick till 490 686 tkr och redovisade nettokostnader för året var 549 202 tkr, vilket innebar ett resultat uppgående till - 58 516 tkr. Fastställd ekonomisk ram för Socialnämnden år 2018 är 543 342 tkr (inkl. fördelade medel i löneöversyn 2018, beslut Ks 180213, § 44).

Socialnämnden har tilldelats preliminära ekonomiska ramar för investeringsbudgeten med 1 020 tkr för år 2019, 1 040 tkr för år 2020, 1 060 tkr för år 2021 och 1 080 tkr för år 2022. Investeringsbudgeten för år 2018 uppgår till 2 308 tkr, inkl. 1 058 tkr avseende investering i verksamhetssystemet Treserva.

De preliminära ekonomiska ramar som tilldelats Socialnämnden för planeringsperioden 2019-2022 förutsätter som utgångspunkt en ekonomi i balans enligt fastställd internbudget och handlingsplan för 2018 och därefter att förvaltningens kostnader inte ökar mer än vad som årligen kompenseras för löne- och prisökningar i de ekonomiska ramarna.

De preliminära ramarna ställer därutöver krav på kostnadsminskningar med 2,0 % av kommunbidraget per år för 2019 och 2020, samt 1,5 % för år 2021 och 1,0 % för år 2022. Denna nedjustering av kommunbidraget uppgår till 11 120 tkr för år 2019 och 36 227 tkr totalt för planeringsperioden.

Aktuell årsprognos för 2018 är totalt sett - 55 mnkr, innebärande prognostiserade nettokostnader. Större beräknade avvikelser (mnkr) finns för: Externa placeringar (- 10), Försörjningsstöd (- 15), Ensamkommande barn (- 10), samt budgeterade generella besparingskrav som inte bedöms klaras (- 20). Årsprognosen kommenteras närmare nedan.

Internbudgeten för 2018 förutsätter kostnadsminskningar jämfört med utfall år 2017, avseende externa placeringar, med totalt ca 14 mnkr. Detta ska klaras genom fortsatt utveckling av organisationen och genom att nyttja förvaltningens egna resurser optimalt för att möta aktuella individuella behov av insatser på bästa sätt. I fördelad internbudget ingår även generella sparkrav, på både förvaltningsövergripande nivå och på avdelningsnivå, med totalt ca 20 mnkr.

Internbudgeten för externa placeringskostnader har förstärkts för år 2018. Dessa kostnader visar en minskande trend för årets tre första månader. I nuläget bedöms kostnaderna överskrida budget med ca 10 mnkr.

I budget och prognos för försörjningsstöd är inräknat ökade kostnader för ökat antal bidragshushåll, avseende personer som avslutat etableringsfasen och är i behov av försörjningsstöd. Minskade kostnader är beräknade utifrån planerad ökad digitalisering av försörjningsstödsprocessen och även utifrån uppdraget från Kommunfullmäktige om ökat antal extratjänster (minst 200 av det totala antalet extratjänster ska ersätta behov av

försörjningsstöd). För år 2018 krävs ett fortsatt offensivt arbete, i samarbete med kommunens arbetsmarknadsenhet och externa samarbetsparter, för att skapa och upprätthålla program/åtgärder och individuella lösningar som utgör alternativ till försörjningsstöd. I nuläget bedöms kostnaderna överskrida budget för år 2018 med ca 10 mnkr.

Avdelningen ensamkommande barn har tillförts kommunbidrag med 20 mnkr i budgetramarna för år 2018. Verksamhetsområdet följs upp löpande. Arbete pågår med åtgärdsplan för kostnadsminskningar och anpassning av verksamheterna till aktuella ekonomiska förutsättningar. Sett med utgångspunkt från aktuellt kostnadsläge, pågående förändringsarbete och i nuläget beräknade intäkter för året bedöms årsprognosen till - 10 mnkr.

En ekonomi i balans för planeringsperioden förutsätter att verksamheten kan bedrivas inom givna budgetramar för innevarande år. Det är även av största vikt att frigöra ett ekonomiskt utrymme. Ju större ekonomiskt utrymme som kan skapas ju bättre förutsättningar ges för förvaltningen och dess verksamheter, dels för att kunna hantera behovsökningar och oförutsedda händelser och dels för att skapa handlingsfrihet på kort och lång sikt.

Aktuell situation för Socialtjänst Gävle handlar om att fortsätta utveckla organisationen i linje med genomförda förändringar under de senaste åren. Samtidigt måste erforderliga kostnadsminskande åtgärder vidtas för att minska prognostiserat budgetunderskott för innevarande år. Med dessa åtgärder förbättras också förutsättningarna i planeringsarbetet för den kommande perioden 2019-2022. **Kraven enligt de preliminära ekonomiska ramarna på generella kostnadsminskningar med ytterligare ca 11 mnkr för år 2019 och sammanlagt 36,2 mnkr t.o.m. år 2022 kan dock inte uppnås utan omfattande förändringar av förvaltningens organisation och verksamheter. Detta skulle innebära både kvalitetssänkning och minskning i, och/eller borttagande av, verksamheter och funktioner.**

Det konstateras i förutsättningarna för mål och ramar 2019-2022 att Gävle växer och att detta innebär ökat antal yngre och äldre och medföljande ökade behov av välfärdstjänster. I detta sammanhang bör också noteras att befolkningsökningen sannolikt även ökar behoven av insatser från Socialtjänst Gävles verksamheter. Dessa ökade behov bör beaktas i de ekonomiska ramarna för Socialnämnden 2019-2022.

Kommunstyrelsen beslutade 2018-03-20, § 55, att uppdra åt kommundirektör och kommunlednings- kontor att i samråd med socialtjänst Gävle närmare analysera de åtgärder som vidtagits av social- nämnden för att om möjligt uppnå en budget i balans för 2018 och värdera eventuella negativa effekter av dessa. Kommunledningskontoret ska återkomma med redovisning till kommunstyrelsen i april och då även presentera ett förslag till ytterligare förstärkning av socialnämndens budget om analysen så långt visar att det är nödvändigt.

PwC har, i mars 2018, granskat Socialnämndens kostnader år 2016 genom analys av nyckeltal och jämförelser med andra kommuner, med utgångspunkt från officiell statistik. Granskningsrapporten visar att Socialtjänst Gävle redovisade nettokostnader för år 2016 är 1,7 %, eller 5,2 mnkr, högre än fastställd standardkostnad.

Gävle kommun ingår i det s.k. R9-nätverket, med åtta andra kommuner, som gör löpande kostnadsjämförelser, med utgångspunkt från både officiell statistik och egen framtagning av jämförande nyckeltal. aktuell rapport för år 2017 utgår från jämförelser för år 2016. Av rapporten framgår bl.a. att Gävle kommuns/Socialtjänst Gävles nettokostnader för barn- och ungdomsvård ligger lägre än genomsnittet för ingående kommuner i R9-nätverket.

Resultaten av genomförda jämförelser i de två, ovan angivna, granskningsrapporterna indikerar att rättvisande budgetramar för Socialnämnden bör vara högre än de nuvarande.

Kommunstyrelsens beslut i april 2018, rörande Socialnämndens budget för innevarande år, påverkar både förutsättningarna för året och för planeringsperioden 2019-2022. Med denna utgångspunkt kan Socialnämnd och förvaltning besluta om fortsatt åtgärdsprogram för år 2018 och kommande år.

Sammanfattande synpunkter på preliminära ekonomiska ramar för Socialnämnden

1. Genomförande kostnadsjämförelser för år 2016 i upprättade rapporter av, dels PwC och dels jämförelsenätverket R9, indikerar att de ekonomiska ramarna för Socialnämnden bör höjas för perioden 2019-2022.
2. Konstaterat faktum att Gävles befolkning kommer att fortsätta att växa under planeringsperioden kommer sannolikt att öka behoven av insatser från Socialtjänst Gävles verksamheter. Dessa ökade behov bör beaktas i de ekonomiska ramarna för Socialnämnden 2019-2022.

Synpunkter på kommunövergripande mål och indikatorer

Nedan lämnas synpunkter på kommunövergripande mål och indikatorer. Generellt kan sägas att de kommunövergripande målen ligger i linje med Socialnämndens inriktning och mål inom samtliga styrperspektiv. Synpunkter lämnas på de kommunövergripande mål som har särskild bäring på nämndens mål och indikatorer och där nämnden har något att tillägga. Beträffande kommunövergripande indikatorer och nyckeltal kan generellt sägas att all statistik ska vara uppdelad på kön och ålder, där det är tillämpligt, samt att indikatorerna bör stämmas av mot nämndernas verksamhetsplaner och indikatorer inför kommande verksamhetsår.

2 Kommunövergripande mål och indikatorer

Perspektiv:

2.1 Invånare och kunder

Kommunövergripande mål:

Invånarna har ett stort förtroende för den kommunala verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och engagemang

Invånarna ska ha ett högt förtroende för kommunen och ges reella möjligheter till dialog och delaktighet i såväl enkla frågor som långsiktiga arbeten. De ska också ges god service, information och ett gott bemötande. En viktig faktor för att invånarna ska vara nöjda är möjligheter att påverka i ett tidigt skede i en förändringsprocess. Grunden för förtroendet är att våra verksamheter har god kvalitet. Men det handlar också om kommunikation. Förtroende byggs genom att kommunen anpassar sin kommunikation efter medborgarnas behov och förutsättningar. Därför ska vi tänka digitalt först i all vår kommunikation och utveckla digitala arbetssätt och mötesplatser där invånare kan informera sig, engagera sig och påverka inriktningen av kommunens verksamheter och utveckling. Förtroende och påverkan stärks även genom att invånare får insyn och kunskap om beslut och kan ta ställning till desamma. Det sker också genom att underlätta för invånare att se och tycka till om vad skattepengarna har använts till och vilka resultat det har gett. Förtroendet påverkas även av medborgarnas kännedom om de goda arbeten och de tillgångar som finns i Gävle. Kommunen behöver ha en god förmåga att berätta om det egna arbetet, men också genom att engagera Gävleborna att berätta om sina liv, sin vardag och sitt Gävle.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Nöjd inflytandeindex	index 35	index 41	index 42	index 42	index 43	index 44
2 Medborgardelaktighet utveckling	76 %	(65 %)	77 %	78 %	78 %	79%
3 Fråga via e-post som får svar inom 2 arbetsdagar	85 %	89 %	90 %	91 %	92 %	93%

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
4 Förtroende	index 38	index 40	index 41	index 42	index 43	index 46

1. Utgår från frågorna: "Hur nöjd är du med den insyn och \det inflytande invånarna har över kommunens beslut och verksamheter?", "Hur väl uppfyller din kommun dina förväntningar på invånarnas möjligheter till insyn och inflytande?" och "Försök föreställa dig en ideal situation för invånarnas insyn och inflytande över kommunens verksamheter och beslut. Hur nära ett sådant ideal tycker du att invånarnas insyn och inflytande kommer i din kommun?". Källa SCB:s medborgarundersökningar.

2 Visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Källa: SKL, KKiK 14. (målvärdet 65% anger det beslutade målet i 2018 års plan)

3 Mäter tid och kvalitet på svaren på e-post. Källa: undersökningen görs av externt företag, KKiK 1.

4 Ger svar på hur kommunens politiker arbetar för kommunens bästa, hur ansvarstagande kommunens politiker är, hur kommunens högre tjänstemän arbetar för kommunens bästa och hur väl politiska beslut genomförs. Källa: SCB medborgarundersökning

Kommunövergripande mål:

Kompetensnivån hos kommunens befolkning höjs och anpassas till arbetsmarknadens behov och samhällets utveckling

Alla kommunens verksamheter ska bidra till kunskap, lärande, bildning och utbildning så att kompetens- och kunskapsmålen uppnås. Alla barn, ungdomar och vuxna ska inspireras, motiveras och få det stöd de behöver. Arbetet ska börja redan i förskolan. Ett inkluderande synsätt och höga förväntningarna ska ge möjligheter för alla. Vuxna ska ges bra möjligheter till kompetensutveckling och förutsättningar för att ändra sin yrkesinriktning. Entreprenörskap och innovationskraft ska stimuleras. Tillgång till rätt utbildad arbetskraft är både en förutsättning och en tillväxtfaktor vilket innebär att relationerna mellan kommun, företag och högskola ständigt ska utvecklas.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Andel elever i årskurs 9 som är behörig till ett nationellt program på gymnasieskolan	84 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
2 Andel av befolkningen med minst treårig eftergymnasial utbildning	24 %	26 %	27 %	28 %	29 %	29%
3 Andel elever som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning	65%	69 %	70 %	71 %	71 %	71%
4 Godkända studieresultat, svenska för invandrare		41 %	43 %	45 %	47 %	47%

1 Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Uppgiften avser elever folkbokförda i kommunen. Uppgiften avser

läsår. Källa: SCB och Skolverket, KKiK 18

2 Eftergymnasial utbildning utgörs av utbildning som förutsätter gymnasial utbildning. Det handlar oftast om universitets eller högskoleutbildning. Källa: SCB

3 Andel av eleverna folkbokförda i kommunen som erhållit slutbetyg eller motsvarande och som påbörjat studier på universitet/högskola eller börjat arbeta oberoende var arbetet ligger. Källa: SCB och Skolverket.

4 Sammanvägt värde för kurs 1A, 1B, 2B, 2C, 3C, 3D. Kursdeltagare som fullföljer kursen och uppnått målen för godkänt eller väl godkänt, kalenderår. Källa: Skolverket

Socialnämndens synpunkter: Höjningen av kompetensnivån hos kommunens befolkning är en viktig framgångsfaktor för uppfyllelse av både verksamhetsmässiga och ekonomiska mål, såväl på kommunövergripande som på nämnds nivå. Ambitionsnivån bör höjas avseende målvärdena för indikator nr 3. och nr. 4. Målvärdena för år 2019 bör vara 75 % för indikator nr 3. och 53 % för indikator 4, med därefter följande årlig förändring av målvärdena enligt förslag.

Kommunövergripande mål:

Ett socialt hållbart Gävle där alla människor lever i trygghet och får sina rättigheter respekterade

I ett socialt hållbart Gävle är trygghet ett av de mest grundläggande och starkaste behoven och är centralt för människors välbefinnande. Människors trygghet i vardagen ska beaktas inom alla verksamheter. Ett socialt hållbart samhälle handlar också om att bygga ett samhälle där de grundläggande mänskliga rättigheterna respekteras. Alla ska på lika villkor erbjudas en livsmiljö där de kan tillgodogöra sig kunskap, utvecklas och ha en god jämlik hälsa. Barn och unga är en prioriterad grupp. I Gävle har vi en helhetssyn på barnens levnadsvillkor och utgår från barnets bästa med ömsesidig respekt. Gävle kommuns arbete med social hållbarhet utgår ifrån Socialt hållbarhetsprogram för Gävle kommun. Programmet synliggör fyra fokusområden: trygghet, jämställda och jämlika villkor, delaktighet och inflytande samt frihet från diskriminering.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Självskattat hälsotillstånd	72%	74 %	75 %	77 %	79 %	80 %
2 Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv		1 020	1 000	980	960	940
3 Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)		25 %	24 %	23 %	22 %	22 %
5 Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	11 %	11 %	10 %	10 %	9 %	9 %
6 Elever i åk 5: Jag känner mig trygg i skolan, andel (%)		92 %	93 %	94 %	95 %	95 %

1 Andel (%) av invånarna 16-84 år som uppgivit att det egna allmänna hälsotillståndet är bra eller mycket bra. Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor (HLV) samt regionala enkäter.

2 Avser summering av: Dödligt våld, Försök till mord eller dråp, Misshandel inkl. grov, Våldtäkt inkl. grov, Grov kvinnofridskränkning, Grov fridskränkning, Olaga förföljelse, Våld mot tjänsteman och Rån inkl. grovt, antal/100 000 inv Källa: Brå

3 Resultatet baseras på data från de fyra befolkningsenkäterna Hälsa på lika villkor (Statens folkhälsoinstitut), Liv & hälsa, Folkhälsa, Hälsoenkät.

4 Med ekonomiskt utsatta avses hushåll med låg inkomst eller ekonomiskt bistånd. Källa: SCB

5 Svarat på påståendet, ”jag känner mig trygg i skolan”, stämmer helt eller ganska bra. Källa: SKL

Socialnämndens synpunkter: Formuleringen av det kommunövergripande målet bör ändras till: "Ett socialt hållbart Gävle där alla människor lever i trygghet och där både rättigheter och skyldigheter respekteras".

Perspektiv:

2.2 Medarbetare

Kommunövergripande mål:

Framgångsrika medarbetare som bidrar genom ett stort engagemang

Ett medarbetarskap där du tar ansvar, är engagerad, får handlingsutrymme och är medskapande. Förutsättningarna för det är delaktighet, meningsfulla arbetsuppgifter, kompetensutveckling, inspiration och stöd. För dig som medarbetare innebär det en inkluderande, sund och utvecklande arbetsmiljö för ett hållbart arbetsliv där arbetsgivaren tar tillvara det friska för att stärka hälsan samt förebygga ohälsa. Arbetsgivaren utgår ifrån alla människors lika värde, i ett öppet arbetsklimat med respekt och välvilja för varje medarbetare.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Hållbart medarbetarengagemang (HME)	82	Index 83	Index 84	Index 85	Index 85	Index 85
2 Hållbar arbetsbelastning						
3 Delaktighet och tillit						
4 Aktivt medarbetarskap						

1 Indexet HME är ett mått på organisationens och dess chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang. Mätning av HME sker i samband med genomförandet av medarbetarundersökningen.

2 Baseras på frågeställningen: ” Jag upplever att jag har en hållbar arbetsbelastning, där resurserna är anpassade till kraven i arbetet ”

3 Baseras på frågeställningarna: ” Jag tar upp eventuella problem på min arbetsplats” samt ”Min chef arbetar för ett öppet arbetsklimat på arbetsplatsen”

4 Baseras på frågeställningarna: ”Jag bidrar med kompetens i arbetet” samt ”Jag tar ansvar för min egen kompetensutveckling”

Socialnämndens synpunkter: Nuvarande målformulering "...som bidrar till kommunens mål" är en bättre och tydligare grund för nedbrytning till nämndsmål än föreslagen formulering.

Den nya indikatorn rörande "hållbar arbetsbelastning" är ett bra tillskott för att mäta måluppfyllelsen.

Kommunövergripande mål:

Gävle kommunkoncern har ett inspirerande och tillitsbaserat ledarskap

Ett hållbart chef- och ledarskap som utvecklar medarbetarskapet, arbetsmiljön, verksamheten och kommunkoncernen som helhet. Genom att verka i en närvarande och kommunikativ miljö skapas förutsättningar för ett framgångsrikt ledarskap.

För att skapa en gemensam, framgångsrik verksamhet ska chefen vara en ledare. Ledarskapet innebär att bygga upp och utveckla relationer. Chefer och medarbetare omsätter politiska mål till effektiv verksamhet, följer upp dem samt utvärderar sin verksamhet. En framgångsfaktor för ett inspirerande och tillitsbaserat ledarskap är att det finns goda förutsättningar för chefs- och ledarskapet.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
Ledarskap						

Ledarskap utvärderar närmaste chefs förmåga att såväl ge förutsättningar för ökat medarbetarengagemang samt förmåga att ta tillvara engagemang i verksamheten. ¹ Indexet för ledarskap i HME ger ett mått på medarbetarnas uppfattning om ledarskapet inom kommunkoncernen

Kommunövergripande mål:

Uppnå jämställda och jämlika arbetsvillkor och jämställda löner i kommunkoncernen

Genom att arbetsgivaren verkar för jämställda arbetsvillkor skapas lika möjligheter och rättigheter för dig som medarbetare, där synliggörande och utjämnande av löneskillnader är ett viktigt steg för en jämställd arbetsmarknad.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Jämställda villkor	Index 3,7	Index 4,2	Index 4,4	Index 4,6	Index 5	Index 5
2 Jämställda löner	94,7 %	95,7 %	96,5 %	97,3 %	98,1 %	99,2 %
3 Jämlika villkor						

*1 Jämställda villkor mäts genom nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, föräldraledighet/VAB samt sjukfrånvaro. Mätningen genomförs årligen och används även i kommungemensam jämförelse och utvecklingsarbete. **Jämställdhet** - lika möjligheter och rättigheter för kvinnor och män. Jämställda villkor mäts genom nyckeltalen anställningsvillkor, chefsstruktur, ledningsgrupper, föräldraledighet/VAB samt sjukfrånvaro. Skalan går från 1-10 där 10 är högst värde.*

2 Antal osakliga löneavvikelser mellan kön per BAS-kod. Mätning sker i samband med årlig lönekartläggning. Osaklig löneavvikelse är mer än 2% av medellön

*3 Arbetsgivaren verkar för jämlika villkor och arbetsplatser fria från diskriminering, där alla medarbetare är lika viktiga. **Jämlikhet** - alla människors lika värde och rättigheter. Baseras på frågeställning ifrån medarbetarundersökning*

Socialnämndens synpunkter: Vid mätning av indikator nr 2 bör nivån på löneavvikelse vara lägre än 2 %.

Perspektiv:

2.3 Hållbar tillväxt

Kommunövergripande mål:

Ett starkt växande Gävle

Befolkningen i Gävle kommun har passerat 100 000 invånare. I det pågående arbetet med översiktsplanen har planeringen utgått från att långsiktigt skapa bostäder för 120 000 invånare. Gävle ska vara attraktiv plats och ta ytterligare steg till att vara den plats där fler vill leva, verka och bo vilket kräver en balanserad utveckling. Stora födelsetal visar på en framtidstro. Gävle som tillväxtmotor har en allt viktigare roll i regionen. Globaliseringen medför ökad specialisering för att utveckla den regionala konkurrenskraften. Matchningen mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden underlättas av ett växande befolkningsunderlag, vilket i sin tur utvecklar välfärden genom breddning av skatteunderlaget. Den långsiktiga målsättningen är att arbetstillfällena inom kommunen ska öka med 900 st per år fram till 2030. Bostadsbyggandet ökar i Gävle och flera attraktiva bostadsområden planeras och byggs. Gävle har ett gynnsamt geografiskt läge med hög tillgänglighet via hamn, järnvägar och europavägar. Samtidigt är det av betydelse att infrastrukturen utvecklas och anpassas för en växande bostads- och arbetsmarknad. Gävleregionens betydelse för kompetensförsörjningen av Stockholm-Uppsala-regionen har ökat starkt genom goda pendlingsförbindelser. Samtidigt är inpendlingen till Gävle av stor betydelse, inte minst för kompetensförsörjningen av högskolan respektive regionsjukhuset. Det pekar på behovet av strategisk styrdokumentation för infrastruktur-försörjning.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Befolkningsökning	815 st	(minst 1010)	minst 1 000	minst 1 050	minst 1 100	minst 1 225
2 Bostadsbyggande	522 st	minst 800 st	minst 800 st	minst 800 st	minst 800 st	minst 800 st
3 Tillgång till 100 Mbit/s bredband bland hushållen		minst 86 %	minst 88 %	minst 90 %	minst 92 %	minst 92%
4 Arbetslöshet, avvikelse från rikssnittet	3,1 %	högst 2%	högst 1,8%	högst 1,5%	högst 1,4%	1,3%

1 Målvärdet är satt utifrån att planeringsfolkmängden är 120 000 invånare år 2030. (Beslutat mål i plan 2018, 1010)

2 Målvärdet anger antal färdigställda lägenheter i småhus och flerbostadshus. Omfattar ny- och ombyggnation.

3 Andel av hushållen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s (Utfallet 2017 kommer i slutet på mars)

4 Indikatorn mäter avvikelsen från genomsnittliga arbetslösheten (procentenheter) i riket vid rapporteringstillfället.

Socialnämndens synpunkter: Den nya indikatorn avseende arbetslöshet (nr 4) är ett bra tillskott för mätning av måluppfyllelse och som grund för nämndens uppföljning och utvecklingsarbete.

Kommunövergripande mål:

Gävle kommun är en av Sveriges bästa företagarkommuner

Ett bra företagsklimat med bland annat en god kommunal service ger förutsättningar för ett utvecklat näringsliv. En bred samverkan och en positiv kommunikation stimulerar nyföretagande vilket i sin tur leder till fler arbetstillfällen. Det bidrar också till tillväxt i befintliga företag och för att positionera Gävle som etableringsort. Att det finns byggklar mark för företag som vill etablera sig i Gävle är en grundförutsättning. Som stöd för att uppnå målet är "Näringslivsprogrammet" färdigställt och beslutat. De näringslivspolitiska målen i programmet är att Gävle kommun skapar de bästa förutsättningarna för företagande i jämförelse med andra kommuner i Stockholmsregionen, Gävle har en framgångsrik kompetensförsörjning och Gävle ska uppfattas som en av Sveriges mest attraktiva platser för företag.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 NKI, Kommunens service till företag	69,1	index 73	index 73	index 74	index 75	index 75
2 Nyregistrerade företag	5,3 st	6,5 st	6,8 st	7,0 st	7,2 st	7,2 st
3 Företagsklimat (ranking)	259	högst 140	högst 120	högst 100	högst 100	högst 100
4 Byggklar mark för verksamhet	17 ha	minst 60 ha	minst 60 ha	minst 60 ha	minst 60 ha	minst 60 ha
5 Arbetslöshet, avvikelse från riksnittet (procentenheter)	3,1 %	högst 2	högst 1,8	högst 1,5	högst 1,4	Högst 1,3

1 NKI är ett mått på företagarnas helhetsbetyg av kontakten med kommunerna. Bedömning görs på brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljötillsyn och serveringstillstånd. Källa: Utrednings- och statistikkontoret AB och SCB, KKik 34 (Insikten)

2 Antalet nyregistrerade företag per 1000 invånare i kommunen. Baseras på data från första halvåret och räknas upp gånger två som en prognos för helåret. Källa: Nyföretagarcentrums företagsbarometer, KKik 33.

3 Näringslivsrelaterad statistik på kommunnivå och enkätundersökningar där tiotusentals företagare och politiker bedömer olika aspekter av det lokala företagsklimatet. Totalt antal kommuner i undersökningen är 290. Målvärdet anger i rankingen.

4 Utbudet av byggklar mark för verksamheter ska fortlöpande uppgå till 60 ha som är fördelade på mark som tillgodoser olika typer av efterfrågan.

5 Indikatorn mäter avvikelsen från genomsnittliga arbetslösheten i riket vid rapporteringstillfället.

Kommunövergripande mål:

Gävle kommun är en av Sveriges bästa miljökommuner

Ambitionen är att behålla platsen att vara en av de bästa miljökommunerna i Sverige. Det miljöstrategiska programmet styr och samordnar kommunens arbete inom områdena energi, transporter, konsumtion och avfall, mark och bebyggd miljö, natur och vatten. Genom ett miljöarbete i framkant minimeras negativ påverkan på miljö och natur och säkerställer de ekologiska ramar som naturen ger oss. Därigenom skapas mer motståndskraft vid förändringar.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Miljöranking	2	(5)	1	1	1	1
2 Andel fordon som drivs med förnybara drivmedel	44 %	66 %	75 %	100 %	100 %	100%
3 NMI- miljöindex	index 59	(index 60)	index 64	index 70	index 70	Index 70
4 Vattenkvalitet i sjöar och vattendrag	25 %	60 %	90 %	100 %	100 %	100%
5 Gator som inte uppfyller miljö kvalitetsnorm	9 st	3 st	2 st	0 st	0 st	0 st
6 Avfallsmängd per person	519 kg	480 kg	450 kg	414 kg	400 kg	

1 Gävle kommuns placering i den årliga kommunrankingen som genomförs av Miljöaktuellt, där årets bästamiljökommun utses. (Beslutat mål i plan 2018)

2 Andel av kommunens egna bilar som drivs med förnybara drivmedel.

3 NMI - miljöarbete mäter vad invånarna anser om kommunens insatser för att kunna leva miljövänligt, sophämtning, tillgänglighet återvinningscentral, åtgärder mot klotter och skadegörelse samt renhållning av parker och allmänna platser i kommunen. Bästa kommun, Eskilstuna har index 70 år 2017. Källa: SCBs medborgarundersökning, miljöarbete.

4 Andel sjöar och vattendrag med god eller hög ekologisk och kemisk status i Gävle kommun, målnivå 100% 2020

5 Antal gator inom gränsintervallet för miljö kvalitetsnormen för partiklar (PM10) , ska vara 0 st 20206 Total avfallsmängd kg per person i Gävle Kommun

Socialnämndens synpunkter: Målvärdet 100 % år 2020 för indikator nr 2 är inte realistiskt för Socialtjänst Gävles verksamheter. Aktuell myndighetsutövning och uppföljning av beslutade insatser (externa placeringar i familjehem och hem för vård eller boende) innebär långa resor i landsbygd där inte förutsättningar finns för tankning av förnybara drivmedel.

Kommunövergripande mål:

Gävle kommuns verksamheter har effektiva processer med hög kvalitet

Kvalitet är att med invånaren och kunden i fokus, ständigt arbeta med att förbättra kommunens verksamheter. Förhållningssättet är alltid professionellt. Bra kvalitet är det när vi lever upp till, eller överträffar, medborgarnas och kundernas förväntningar i vår service- och tjänsteproduktion. Att tänka och utveckla med stöd av digitala verktyg i vårt arbete gör att vi använder kommunens resurser på ett effektivt sätt och är bra rustade att möta framtida utmaningar. Varje medarbetares insats är av avgörande betydelse för medborgarnas och kundernas upplevelse av vår service och våra tjänster. Resultatet av denna insats beror till stor del på hur vi bemöter invånare, kunder och varandra. För att få kunskap om att kommunens verksamheter utvecklas i rätt riktning är det viktigt att jämföra med omvärlden i olika typer av mätningar. Bra analyser ger förståelse och utveckling sker med hjälp av de goda exemplen.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Andel uppnådda målvärden på verksamheternas indikatorer	60 %	60 %	85 %	85 %	85 %	87 %
2 Kvalitets- och effektivitets ranking	88	94	78	76	74	72

1 Mätning görs på de indikatorer som har ett faktiskt mätbart utfall och mäter kvalitet och/eller effektivitet i verksamheternas processer och kopplat till det övergripande målet. Källa: Egen mätning på indikatorerna i verksamheternas planer.

2 Ranking av ett urval av KKiK mått som mäter verksamheternas kvalitet och effektivitet bland de 240 deltagande kommunerna.

Perspektiv:

2.4 Ekonomi

Kommunövergripande mål:

Kommunkoncernens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och inom tilldelade ramar

Kostnadskontroll är kanske den viktigaste variabeln för att uppnå planerade resultat. För kommunens verksamheter innebär det att nettokostnaderna på sikt inte kan öka snabbare än kommunens skatteintäkter. Nämnder och bolag ska i sina verksamhetsplaner formulera verksamhetsmål med innebörden effektivt resursutnyttjande samt indikatorer inom underhåll av anläggningstillgångar, lokaleffektivitet i kommunala lokaler och kostnadseffektivitet. Indikatorerna ska vara möjliga att följa upp löpande under året, dock minst vid delårsrapporter.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Verksamhetens nettokostnader, förändring jämfört med föregående år	3,9 %	högst 5,9 %	högst 3,3 %	högst 1,8 %	högst 2,3 %	högst 3,5 %
2 Skatter, generella bidrag och utjämnings, förändring jämfört med föregående år	3,7 %	4,0 %	3,5 %	2,9 %	3,0 %	3,4 %

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
3 Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)	1%					

3 Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%) (N00097) Avvikelse i procent mellan total nettokostnad och total referenskostnad för förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg och vård och omsorg om äldre, kr/inv. År 2015 ersattes förskola och skolbarnomsorg med förskola och fritidshem (dvs exkl pedagogisk omsorg). Nettokostnad är bruttokostnad minus bruttointäkt. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Se nettokostnadsavvikelse för respektive verksamhetsområde för information om vilka variabler som ingår i beräkningen. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

Kommunövergripande mål:

Resultatet ska långsiktigt uppgå till minst 2 procent av skatteintäkterna

Under goda tider med bra tillväxt i kommunsektorns skatteunderlag, får kommunerna normalt positiva skatteavräkningar och motsvarande negativa avräkningar i dåliga tider. För att undvika krav på att tvärbromsa vid sämre tider bör kommunen åstadkomma ett överskott under goda tider. Överskott tryggar ett långsiktigt politiskt handlingsutrymme, möjliggör nya satsningar och säkerställer utveckling och tillväxt. Genom att skapa ett överskott i kommunens totala verksamhet skapas förutsättningar för att klara våra framtida pensionsåtaganden och att göra nyinvesteringar utöver rena reinvesteringar. Handlingsutrymmet ökar och ger förutsättningar för en långsiktig planering. Vid beräkning av resultatet exkluderas realisationsvinster och -förluster. För att målet ska nås är det viktigt att nämnder håller beslutad budget och att bolagen klarar sina resultatkrav.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Årets resultat i procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning	3,9 %	minst 1,2 %	minst 1,1 %	minst 2,1 %	minst 2,2 %	minst 2,0 %
2 Genomsnittligt resultat under en åtta-års period	2,6 %	minst 2,5 % innevarande år, tre år framåt och fyra år bakåt	minst 2,4 % innevarande år, tre år framåt och fyra år bakåt			

1 För att värdesäkra vårt pensionsåtagande som även redovisas som ansvarsförbindelse behövs ett positivt resultat som motsvarar cirka 1 procent av våra skatter och bidrag. För att klara våra reinvesteringar inflationsuppräknat och även skapa handlingsutrymme för bland annat nyinvesteringar behövs ett överskott i den löpande verksamheten motsvarande ca 125-150 procent av våra avskrivningskostnader vilket sammantaget ger ett behov av ett positivt resultat som motsvarar ca 1 procent av våra skatter och bidrag.

2 Genomsnittligt resultat i procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning, under en period av fyra år bakåt, innevarande år och tre år framåt.

Kommunövergripande mål:

Kommunkoncernen har en långsiktig tillväxt i balans

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv och ett mått på hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditetens absoluta nivå och förändring är beroende av ökningen i tillgångsmassan i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. Det övergripande målet är att bibehålla kommunkoncernens soliditet. Genom att arbeta med en indikator för skuldsättningen per innevånare skapas ett medvetande om risknivån. Kommunens och de kommunala bolagens finansiella risk ökar med en högre skuldsättningsgrad. Vid en räntehöjning ökar de årliga kostnaderna och vid en finansiell oro på kapitalmarknaderna ökar riskerna för högre finansieringskostnader vid hög skuldsättningsnivå, vilket minskar utrymmet för annan verksamhet eller sänker resultatet och soliditeten.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Kommunens soliditet	38,2 %	minst 43,9 %	minst 41,6 %	minst 43,6 %	minst 44,8 %	minst 45,7 %
2 Kommunkoncernens soliditet		Minst 29,9%				
3 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv)		102 600				
5 Kommunkoncernens skuldsättningsnivå (kr/inv) exkl Gävle Energi AB, Bomhus Energi AB, Gävle Hamn AB		75 600				

1-2 Mäts i samband med kommunkoncernens årsbokslut. Vid beräkning av kommunens soliditet exkluderas förmedlade lån till kommunala bolag och den del av det egna kapitalet som motsvarar ansvarsförbindelse för pensionsåtagande.

Värdena kommer att uppdateras när den sammanställda redovisningen för 2017 är färdigställd.

Kommunövergripande mål:

Investeringar bör till 100 procent vara självfinansierad sett över en femårsperiod

Motivet till ett skarpare krav på självfinansiering av investeringar inom den skattefinansierade verksamheten är att dessa investeringar normalt inte ger någon avkastning. En lånefinansiering av dessa investeringar innebär på sikt en ökad finansiell belastning. En lånefinansiering av denna sektor tar resurser från verksamheterna och på sikt begränsar detta utvecklingen inom kommunen. Vid bedömning av investeringsvolymen ska dock hänsyn kunna tas till investeringarnas inriktning, till exempel om dessa innebär kostnadsbesparingar, aktuellt konjunkturläge, samt styrkan i kommunens balansräkning. I investeringar inkluderas de kommunala bolagens investeringar som är riktade mot kommunens skattefinansierade verksamhet. I en period stora reinvesteringar och kraftig tillväxt av befolkningen ökar investeringsbehoven och självfinansieringsgraden kan under en period vara lägre än 100 %.

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
1 Självfinansieringsgrad, per år	89 %	minst 57 %	minst 57 %	minst 79 %	minst 53 %	minst 51 %

Indikator	Utfall 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021	Målvärde 2022
2 Självfinansieringsgrad, över en rullande femårsperiod,	93 %	minst 75 % senaste fem år	minst 71 % senaste fem år	minst 71 % senaste fem år	minst 61 % senaste fem år	minst 55 % senaste fem år

1-2 Självfinansieringsgrad mäts med hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansieras via resultat exklusive realisationsvinster med tillägg av avskrivningar och försäljningsinkomster.

Preliminära uppgifter som kan förändras efter slutligt bokslut.

3 Ekonomiskt resultat

De preliminära ekonomiska ramarna för 2019-2022 innebär krav på effektiviseringsåtgärder med 2,0 % av kommunbidraget per år för 2019-2020, 1,5 % för år 2021 och 1,0 % för år 2022, vilket innebär **totalt 36,2 mnkr för planeringsperioden. Kostnadsminskningar i den omfattningen bedöms inte vara möjliga att åstadkomma utan mycket stora förändringar och allvarliga konsekvenser. Denna bedömning görs mot bakgrund av aktuell behovssituation och bedömningen för planeringsperioden. Konkreta risker finns bl.a. för längre väntetider, lägre kvalitet i behandling och övriga insatser, samt borttagning av i princip all förebyggande verksamhet och all dygnetruntvård i egen regi.**

Trycket på förvaltningens verksamheter är fortsatt högt med stora behov av insatser för individer och olika behovskategorier. Antalet anmälningar och övriga aktualiseringar ökade kraftigt under år 2017, både för barn och ungdomar och för vuxna. Förvaltningen har en hög arbetsbelastning och stor personalomsättning inom flera enheter och verksamheter.

Trycket ökar även utifrån krav från tillsynsmyndigheter och lagstiftning/regelverk. Under de senaste åren har regelverken skärpts, med bl.a. ökade krav på dokumentation, och även tillsynen av att regelverken följs har ökat.

Det är viktigt för måluppfyllelsen att samarbetet i gemensamma ärenden kan utvecklas mellan Socialtjänst Gävle, Omvårdnad Gävle och Region Gävleborgs psykiatriverksamheter.

Sedan 2012 har Socialtjänst Gävle haft en kraftigt ökad trend på nya aktualiseringar inom både barn och unga samt vuxna. Denna trend har förstärkts under åren 2016-2017. Även antalet utredningar har ökat och problematiken i ärendena har blivit mer komplex. Sammantaget innebär detta att bemanningen på förvaltningens enheter, och i synnerhet utredningsenheterna, har fortsatt högsta prioritet i nuläget och för planeringsperioden.

Fortsatt osäkerhet finns kring volym och kostnadsutveckling för externa placeringar och försörjningsstöd samt omfattning, kostnader och finansiering av verksamhetsområdet ensamkommande barn. Dessa verksamhetsområden kommenteras närmare nedan.

- **Placeringar av barn och ungdom och vuxna**

Mot bakgrund av de senaste årens ökning av antalet aktualiseringar och utredningar kan konstateras att det finns en stor utmaning för förvaltningen att kontinuerligt utveckla förvaltningens resurser och insatser, samt internt och externt samarbete, så att de externa tjänsteköpen kan begränsas inom befintlig budgetram. Årskullarna för åldersgruppen 13-18 år kommer att öka under den kommande planeringsperioden, med utgångspunkt från aktuella befolkningsstatistik. Detta kommer sannolikt öka behoven av insatser från Socialtjänsten.

Ett kontinuerligt utvecklingsarbete krävs för att kunna möta behov av insatser på alternativa sätt och klara aktuella behov av individuella insatser inom de ekonomiska ramarna för planeringsperioden. Det handlar bl.a. om en ökning av serviceinsatser

istället för bistånd, optimera tillgången till egna insatser i boende och öppenvård, samt förkorta de externa placeringstiderna. Socialtjänst Gävle har i nuläget ett mycket högt tryck på öppenvård i egen regi.

Arbetet inom området missbruk av alkohol och narkotika är fortsatt högt prioriterat, mot bakgrund av ett ökat missbruk av narkotika bland förvaltningens klienter i åldersgruppen upp till 20 år. De årliga CAN-mätningarna av bruk av tobak, alkohol och narkotika (som görs omväxlande i olika åldersklasser på högskolan och gymnasiet) visar förbättrade värden, men bland de klienter som förvaltningen arbetar med i åldersgrupperna finns en stor och ökad problematik.

Socialstyrelsen nationella riktlinjer för missbruksvården skall leda till att kommunerna i utökad grad använder kunskapsbaserade metoder för att upptäcka missbruk och beroende, och för att den beviljade behandlingen ska ge den effekt som eftersträvas. Riktlinjerna kommer troligen att innebära ökade kostnader för kommunerna. Beräknade kostnadsökningar beror bl.a. på ökade krav på utbildnings- och handledningsinsatser i specifika metoder, samt krav på generell kompetenshöjning hos baspersonal och ökad bemanning. Området är under översyn inom förvaltningen, och tillsammans med länets övriga kommuner, för att kunna möta de ökade kraven på bästa sätt.

- **Försörjningsstöd**

Den kraftiga ökningen av antalet nyanlända under år 2015 beräknas innebära en stor ökning av antalet personer som inte kommer ut på arbetsmarknaden efter etableringsfasen och istället blir beroende av försörjningsstöd. Denna volymökning och tillika kostnadsökning beräknas komma i större omfattning fr.o.m. år 2018. I internbudgetarbetet under hösten 2017 bedömdes att ca 125 biståndsärenden skulle tillkomma under år 2018.

Planeringsperioden kommer att innehålla fortsatt arbete för att fler ska klara sin egen försörjning, med särskild uppmärksamhet på personer med långvarigt bidragsberoende, unga med försörjningshinder och unga med psykisk funktionsnedsättning. Aktuella samarbetsformer mellan bl.a. Socialtjänst, Arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedling fortsätter och vidareutvecklas. Tidigare prövad metod "HASKY" kommer att fortsätta att tillämpas inom delar av försörjningsstödsenheterna. Denna metod innebär riktat arbete med mer personalresurser mot specifik klientgrupp, där behov bedöms finnas av utökad stöd för att kunna återgå till egen försörjning och därmed inte längre behöver ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen är sedan hösten 2016 samlokaliserad med Arbetsmarknadsenheten, SFI och Arbetsförmedlingen i samarbetsformen "Ung i utveckling" med syfte att minska arbetslösheten. Fr.o.m. april 2018 arbetar hela teamet för unga vuxna vid Försörjningsstödsenhet Arbete/Unga vuxna i denna samarbetsform.

- **Ensamkommande barn**

En särskild utmaning finns för verksamhetsområdet ensamkommande barn där ett nytt ersättningsystem från Migrationsverket införts fr.o.m. 2017-07-01, med kraftigt sänkta ersättningar. Detta innebär att kostnaderna för verksamhetsområdet inte längre kan finansieras av externa intäkter. Då förändringen i ersättningsystemet fått helårseffekt fr.o.m. år 2018 ökar kraven på kostnadsminskande åtgärder. Dessutom minskar antalet ensamkommande barn; en faktor som också ökar kraven på omställning av berörda verksamheter och medföljande kostnadsminskningar. Arbetet pågår med förändringar av berörda verksamheter fr.o.m. hösten 2018. Ytterligare förändringar, med anpassning av verksamheterna till aktuella och förändrade behovsnivåer, kommer sannolikt vara nödvändiga för år 2019 och senare under planeringsperioden.

verksamhet och ekonomi. Dessa risker och problem tenderar att öka eftersom Gävle växer. Inom detta område är ett fortsatt utvecklingsarbete nödvändigt för hela planeringsperioden. Detta är ett kommunövergripande ansvar, som samtidigt påverkar förvaltningens förutsättningar att möta och lösa behoven för sina klientgrupper och individer. Möjligheterna att förkorta externa placeringar och arbeta med stödinsatser på hemmaplan försvåras om inte det finns tillgång till bostäder. Förvaltningens egna bostadssociala arbete är en viktig framgångsfaktor i sammanhanget. Förvaltningens boendeenhet har sedan 2016 ett utökat uppdrag att utreda, bedöma och fatta beslut om allt bistånd i form av boende.

Socialtjänst Gävle och dess boendeenhet har sedan 2016 ansvar för ett akutboende på Södra Kungsvägen 21. Detta är ett delvis kollektivt boende med 43+2 rum utan vård eller behandling, men med stödande insatser för att främja samhällsintegration och att familjer aktivt söker eget boende. Per 171231 var 44 familjer/hushåll, totalt drygt 140 personer varav ca 70 barn, inskrivna på boendet. Inget tyder på att behovet kommer att minska då målgruppen står långt ifrån den öppna bostadsmarknaden. Uppdraget är att erbjuda bostadslösa barnfamiljer tak över huvudet i en akut situation som alternativ till vistelse på hotell eller vandrarhem. Det finns ett behov av en långsiktig planering för Akutboendets målgrupp och frågan är f.n. föremål för diskussion på kommunledningsnivå. Det handlar om bostadssituationen i Gävle och hur den genererar nya målgrupper till socialtjänsten – människor som är bostadslösa inte främst p.g.a. sociala problem utan p.g.a. bostadsbrist. Kort- och långsiktiga lösningar måste tas fram för målgruppen.

Förvaltningens samlade kompetens är en avgörande framgångsfaktor för att uppnå nämndsmål inom alla perspektiv i modellen för balanserad styrning. Personalomsättningen har varit hög under flera år i delar av förvaltningen, främst bland våra utredningsenheter. Arbetsbelastningen är stor, även i detta fall framför allt på utredningsenheterna. Förvaltningen har för närvarande fyra inhyrda socionomkonsulter, p.g.a. att ordinarie personal inte kunnat rekryteras. Kontinuerliga åtgärder är nödvändiga för att kunna behålla och rekrytera erfarna socialsekreterare inom aktuella arbetsgrupper. På detta sätt kan bättre arbetsförhållanden och arbetsmiljö skapas, med minskad utsatthet för enskilda medarbetare och arbetsgrupper. Detta behov av kompetensutveckling diskuteras även på nationell nivå. En viktig framgångsfaktor är upprätthållande och fortsatt utveckling av befintlig modell för kompetens- och befogenhetstrappa för arbetsgrupper inom förvaltningens myndighetsutövning.

Integration och arbetet mot ett uppdelat samhälle är ett fortsatt mycket viktigt utvecklingsområde. Ansvaret är gemensamt för alla organisationer och individer. Socialtjänst Gävle ska bidra i detta arbete, utifrån sitt ansvarsområde. Nyanlända till Gävle, födda i annat land, har svårt att komma in i samhället. Språket är avgörande för att komma in i samhällslivet. Arbete är en förutsättning för att bli självförsörjande. Utanförskap drabbar inte bara nyanlända från andra länder. Även de som är födda i Sverige, men som exempelvis har låg utbildningsnivå har svårare att få arbete/sysselsättning. Dessa medborgare är en stor resurs för de framtida utmaningar som Gävle står inför, bl.a. för att det skall finnas arbetskraft till alla arbeten som ska utföras när stora grupper av människor snart går i pension.

4 Kommentar till investeringsbudget

I socialnämndens investeringsbudget ingår resurser för årlig komplettering av möbler och övriga inventarier, samt kontinuerliga åtgärder när det gäller säkerhet (förvaring, larm- och låsanordningar m m). Förvaltningen har en tydlig inriktning på att skapa och upprätthålla arbetsplatser med god arbetsmiljö, genom bl.a. rätt individuell utformning och ergonomisk anpassning.

Tilldelat årligt investeringsutrymme för planeringsperioden beräknas totalt sett vara tillräckligt för att täcka förvaltningens löpande reinvesteringsbehov rörande möbler, övrig lokalutrustning och säkerhetsåtgärder. Krav ställs dock på fortsatt hög restriktivitet under de närmaste fyra åren när det gäller införskaffande av inventarier och största möjliga tillvaratagande av befintliga inventarier. Osäkerhet finns kring förvaltningens utveckling och medföljande behov av rätt utrustade verksamhetslokaler. Ev. framtida förändringar i förvaltningens lokalbestånd kan innebära ökade behov av investeringar i möbler och övrig lokalutrustning samt

säkerhetsåtgärder.

Investeringsramen för år 2018 beräknas överskridas med ca 600 tkr. Vid datorutbytet våren 2018 kommer ett stort antal stationära datorer bytas ut mot bärbara datorer. I samband med detta behöver skärmar och dockningsstationer införskaffas (ca 5 tkr per bärbar dator). Dessa kostnader ingår inte längre i leasingavgiften för datorutrustningen och måste då belastas förvaltningens investeringsbudget, där utrymme inte finns. Förvaltningen har lyft frågan om kompensation i investeringsramarna till KLK-Ekonomi och även rapporterat beräknad budgetavvikelse i inlämnade månadsrapporter år 2018. För år 2019 beräknas detta innebära ytterligare ca 300 tkr i investeringsutgift.

Socialnämnden har ett tilldelat utrymme i Gavlefastigheters investeringsbudget, med 900 tkr per år för planeringsperioden. Utrymmet avser anpassningar i fastigheter där Socialnämnden bedriver verksamhet, som t ex ombyggnationer och åtgärder rörande larm och datanät. Utrymmet är nödvändigt för att kunna göra nödvändiga lokalanpassningar i samband med genomförande av aktuella verksamhets- och lokalförändringar.